

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce B. Š.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2002 č.j. 250927047/ADO o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

Žaloba se z a m í t á .

Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen "žalovaný") ze dne 26. 3. 2002, č.j. 250927047/ADO, byla zamítnuta žádost B. Š. (dále jen "žalobce") o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen "zákon č. 261/2001 Sb."). Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že žalobci nárok na poskytnutí jednorázové částky nevznikl, neboť jeho otec (z důvodu jehož účasti uplatnil nárok na poskytnutí částky) sice byl účastníkem národního boje za osvobození uvedeným v § 1 odst. 1, 3 zákona č. 261/2001 Sb., avšak zemřel při odbojové činnosti uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození (dále jen "zákon

č. 255/1946 Sb.“), na niž se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. Za dobu účasti otce v národní boji za osvobození jako československý politický vězeň byla žalobci již přiznána jednorázová peněžní částka dle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické perzekuce.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek k Vrchnímu soudu v Praze. Žalobce požadoval zrušit rozhodnutí jako nedůvodné, neboť jeho otec byl nejen politickým vězněm dle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb. v době od 8. 7. 1942 do 19. 2. 1943, ale také účastníkem národního boje za osvobození jako účastník domácího hnutí, a to v době od 15. 3. 1939 do 7. 7. 1942. Dle názoru žalobce jeho otec splňuje podmínky zákona č. 261/2001 Sb., přičemž argumentuje zněním § 5 odst. 7 zákona č. 261/2001 Sb.. Žalobce požaduje zrušit rozhodnutí v plném rozsahu jako nedůvodné, uložit žalovanému vydat nové rozhodnutí v souladu se zákonem a přiznat nárok na jednorázovou finanční částku, vyplatit tuto částku v zákonné výši 120 000,- Kč.

Žalovaný ve svém vyjádření poukázal na ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. o tom, že zákon se vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v ustanovení § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb. a bylo jim o tom vydáno podle ustanovení § 8 citovaného zákona osvědčení, nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Českoslovenští političtí vězni jsou jako účastníci národního boje za osvobození uvedeni v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb., a na rozhodování o přiznání jednorázové peněžní částky se v jejich případě vztahuje zákon č. 217/1994 Sb.. Žalobcův otec padl v národním boji za osvobození, ale jako československý politický vězeň, na které se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. Žalobce proto není osobou oprávněnou ve smyslu § 3 odst. 1 téhož zákona.

Žalobce v replice uvedl k vyjádření žalovaného, že jeho otec byl nejen politickým vězněm, ale i účastníkem domácího hnutí. Politickým vězněm se stal v souvislosti s odbojovou činností; na ni se zákon č. 261/2001 Sb. vztahuje. Žalobce nežádá přiznání finanční výpomoci za období věznění otce, ale za jeho odbojovou činnost před zatčením.

Uvedená právní věc, vedená u Vrchního soudu v Praze, byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen “s.ř.s.“). Podle uvedeného ustanovení, nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (do 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 129 odst. 2 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení naposledy označeného zákona.

Nejvyšší správní soud proto převzal k dokončení řízení o opravném prostředku (žalobě) žalobce, o čemž jej vyrozuměl a vyzval jej, aby označil důkazy k prokázání žalobní námitky a současně jej vyrozuměl o možnosti dokončit řízení rozhodnutím ve věci samé bez toho, aby bylo nařizováno jednání.

Žalobce ve svém přípise ze dne 31. 3. 2003 uvedl, že veškeré důkazy předal žalovanému při podání žádosti. Dále uvedl, že zákon hovoří o účastnících boje za osvobození a nerozděluje je do kategorií dle zákona č. 255/1946 Sb.. Ve věci zjevně vyplývá, že jde o poskytnutí jednorázové finanční výpomoci za část doby odbojové činnosti mimo vězní. Dle názoru žalobce si toho je žalovaný plně vědom, neboť v případě jeho osoby (rozhodnutí ze dne 26. 3. 2002 č.j. 250927047/A) odečítá dobu vězní a přiznává finanční výpomoc pouze za dobu jeho činnosti před zatčením, což je správné.

Dne 14.4.2003 žalobce projevil souhlas se zamýšleným postupem dokončit řízení bez nařízení jednání. Stejný souhlas vyjádřil ve svém přípise ze dne 6. 3. 2003 i žalovaný. Žádný z účastníků rovněž nevznesl námitku podjatosti senátu Nejvyššího správního soudu, který věc podle rozvrhu práce rozhoduje.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí bez jednání dle § 51 odst. 1 s.ř.s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v ustanovení § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., a bylo jim o tom vydáno podle ustanovení § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje. Zákon č. 261/2001 Sb. se také dle § 1 odst. 2 vztahuje na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhli věku 18 let. V § 3 odst. 1 téhož zákona je vymezen okruh oprávněných osob, které mají nárok na poskytnutí jednorázové částky; jsou jimi účastník národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2 téhož zákona.

Žalobce dne 23. 8. 2001 požádal o poskytnutí jednorázové peněžité částky z titulu oprávněné osoby uvedené v § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., neboť měl za to, že splňuje zákonné předpoklady - dítě, jehož jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji padl a druhý z rodičů v té době již nežil, ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhl věku 18 let. K žádosti přiložil potvrzení Ministerstva obrany České republiky ze dne 1.2.1996 č.j. 318695/1999 vydané podle zákona č. 255/1946 Sb. o tom, že jeho otec K. Š., byl účastníkem národního boje za osvobození. V potvrzení je vymezen způsob účasti otce na národním boji za osvobození a doba strávená ve vlastnosti účastníka národního boje za osvobození následujícím způsobem: účastník domácího hnutí od 15. 3. 1939 do 7. 7. 1942 a československý politický vězeň od 8. 7. 1942 do 19. 2. 1943. Dále žalobce doložil potvrzení Místního národního výboru v K. č.j. 1947/K/Guz. ze dne 14. 10. 1947, kde se mimo jiné uvádí, že jeho otec K. Š. a matka V. Š zemřeli.

Jak vyplývá ze skutkových zjištění, ze kterých vycházel i žalovaný v napadeném rozhodnutí, není žalobce osobou oprávněnou k poskytnutí jednorázové peněžité částky dle zákona č. 261/2001 Sb., neboť nesplňuje podmínky pro přiznání nároku tam stanovené. Žalobce nelze považovat za oprávněnou osobu dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., tedy za dítě, jehož rodič padl jako účastník národního boje za osvobození (účastník národního boje za osvobození ve smyslu dle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. c) až f),

bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb.), neboť žalobcův otec zemřel jako československý politický vězeň (ve smyslu § 1 odst. 1 bodu 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb.), což je kategorie osob, na kterou se zákon č. 261/2001 Sb. nevztahuje. Otec žalobce nezemřel při své účasti na domácím hnutí, jak vyžaduje zákon, ale zemřel v době svého věznění jako československý politický vězeň. Pojmem politický vězeň užitým v § 5 odst. 7 zákona č. 261/2001 Sb. jsou míněny osoby, které jsou uvedeny v § 2 odst. 1 téhož zákona, a je zde pro ně použita legislativní zkratka "politický vězeň".

Vzhledem ke shora uvedenému musel soud žalobu zamítnout v souladu s § 78 odst. 7 s.ř.s., neboť žaloba nebyla shledána důvodnou a v postupu správního orgánu nebyla shledána nezákonnost.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, když žalobce neměl v řízení úspěch a žalovanému podle obsahu spisu náklady řízení nevznikly (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. 6. 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu